

POSUDEK

vedoucího na diplomovou práci Ondřeje Přecha „Právní režim Antarktidy, zejména ochrana jejího životního prostředí a postavení České republiky“ předloženou na Univerzitě Karlově Právnické fakultě

Diplomová práce je věnována problematice právního režimu Antarktidy. Práce je členěna na úvod, jedenáct částí a závěr. Diplomová práce má celkový rozsah 78 stran. Práce byla odevzdána (datum vypracování práce) dne 29. 4. 2015. Cílem práce je podle autora poskytnout náhled na právní režim kontinentu a vývoj ochrany životního prostředí Antarktidy (str. 6).

V první kapitolách se uchazeč zabývá obecnými otázkami, které se týkají Antarktidy. Zabývá se i územními nároky, které vzneslo sedm států. Nároky měly různé právní základy a autor je rozdělil do tří skupin. Celkem byly vzneseny ke čtyřem pětinám Antarktidy. Dále se diplomant zaměřil na rozbor Smlouvy o Antarktidě z roku 1959. Vymezuje základní zásady na kterých Smlouva spočívá. Větší pozornost věnuje zákazu přivlastnění Antarktidy, konstatuje že nároky států byly Smlouvou o Antarktidě zmrazeny. Autor uvádí i příklady toho, že některé státy se svých nároků nevzdávají (str. 19). Dokumentuje to na někdy až „úsměvných“ aktivitách některých států, jako je např. vydání britské pamětní mince k padesátému výročí od uzavření Smlouvy o Antarktidě nebo billboardu na letišti u argentinské stanice. Je otázkou zda tyto projevy chápat za pouze symbolické nebo zda se jedná o potvrzení existence zmrazených nároků států. V této souvislosti lze zvážit zda po více než padesáti letech uplatňování antarktického smluvního systému to nevedlo ke vzniku obyčejových norem, jak uvádí autor (str. 20). V každém případě je otázka do jaké míry by se tato obyčejová pravidla týkala nároků států. Uchazeč se dále zabývá i otázkami jurisdikce ve vztahu k osobám a stanicím v Antarktidě, které nejsou zcela upraveny Smlouvou o Antarktidě. Nachází zde i postup jak řešit případné spory. Pozornost věnuje i otázce konzultativních schůzek, na str. 24 zmiňuje akty, které jsou přijímány těmito schůzkami. Mimo jiné jsou přijímána doporučení/opatření, která musí být schválena všemi smluvními státy. V tomto směru vyvstává otázka jejich právní závaznosti a do jaké míry státy dodržují tato opatření. Dále uchazeč učinil přehled antarktického smluvního systému. Následují

kapitoly o ochraně životního prostředí Antarktidy. Při ochraně životního prostředí se diplomant nejprve zaměřil na ochranu živých zdrojů. Sem zahrnul jak živé zdroje na samotném kontinentu, tak i mořské živé zdroje. Z hlediska právní úpravy se jedná o jednotlivé mezinárodní smlouvy i úpravu obsaženou v opatřeních konzultativních schůzek. Podkapitola je logicky završena Přílohou II k Madridskému protokolu z roku 1991. Lze souhlasit s názorem uchazeče na str. 36, že tato úprava ochrany fauny a flóry je již velmi dobře propracovaná a ukazuje cestu, kterou by se mělo hospodaření se živými zdroji v Antarktidě dále ubírat. Při ústní obhajobě by se mohl diplomant vyjádřit k tomu, zda je přísnější ochrana živých zdrojů na pevnině než na moři a případně že tomu tak je, jaký je podle jeho názoru důvod. Další podkapitola je věnována ochraně neživých zdrojů. Mezi neživé zdroje zahrnuje i led. Na str. 37 konstatuje, že na budoucí využívání antarktického ledu se budou vztahovat všechny zásady a pravidla Protokolu z roku 1991 s výjimkou čl. 7. Jak tedy bude využívání ledu regulováno? Dále se uchazeč zabývá nerostnými zdroji v Antarktidě. V současnosti je podle čl. 7 Protokolu z roku 1991 zakázána jakákoli jiná činnost týkající se nerostných zdrojů zakázána s výjimkou vědeckého výzkumu. Diplomant správně konstatuje, že změna čl. 7 bude možná až po uplynutí 50 let po vstupu Protokolu v platnost, takže těžební práce v Antarktidě bude hypoteticky možné zahájit nejdříve v roce 2048. Následující kapitoly jsou zaměřeny na ochranu mořského prostředí, nakládání s odpady a na místa se zvláštní ochranou. Dále se autor zabývá Protokolem ochrany životního prostředí ke Smlouvě o Antarktidě z roku 1991. Řeší vztah tohoto Protokolu ke Smlouvě o Antarktidě a k dalším mezinárodním instrumentům. Neopakuje úpravu obsaženou v jednotlivých přílohách Protokolu, ale svou pozornost zaměřuje zejména na zásady Protokolu, zejména na zásadu posuzování vlivů na životní prostředí. Z hlediska ochrany životního prostředí má význam i turistika. Poslední kapitoly jsou věnovány kontrole, mezinárodní odpovědnosti a řešení sporů. V těchto oblastech srovnává diplomant úpravy obsažené v různých instrumentech, které se týkají Antarktidy. Pokud jde o odpovědnost rozlišuje správně odpovědnost za protiprávní chování a za činnost nezakázanou mezinárodním právem. Jakým případem odpovědnosti je úprava obsažená v Příloze VI (str. 52 – 53) k Madridskému protokolu z roku 1991? Kdo nese odpovědnost, případně zda vzniká i odpovědnost smluvnímu státu? Pokud jde o řešení sporů obsahují některé smlouvy týkající se Antarktidy obligatorní prostředky řešení sporů? Poslední kapitola před závěrem je zaměřena na Českou republiku a Antarktidu a na vývoj směřující k získání konzultativního statusu pro Českou republiku.

Pokud jde o hodnocení, je zřejmé, že se diplomant s daným tématem podrobně seznámil. Naplnil cíl své práce a obsah vyjádřený v jejím názvu. Práce má logickou

strukturu, uchazeč v ní uplatnil vlastní přístupy pokud jde o koncepci zejména pokud jde o ochranu životního prostředí Antarktidy a rovněž vyjádřil vlastní názory. Co se týče literatury, použil diplomant jak dokumenty – primární zdroje, tak i řadu děl literatury. V řadě případů čerpá z internetových zdrojů. Práce obsahuje 104 poznámek pod čarem, je napsána srozumitelným jazykem.

Diplomovou práci hodnotím známkou **výborně** a **doporučuji** jí k ústní obhajobě. Při ústní obhajobě doporučuji, aby se diplomant zaměřil na otázky obsažené v textu posudku.

V Praze dne 21. 5. 2015

doc. JUDr. Jan Ondřej, CSc., DSc.